

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20210209-316)

Betreffende de inwerkingtreding en de toepassingsmodaliteiten van het progressieve tarief zoals bepaald door artikel 38 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid.

Opgesteld op grond van artikel 64 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid.

09/02/2021

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Adviesvraag.....	4
3	Analyse en ontwikkeling.....	5
4	Conclusies.....	6

I Juridische grondslag

Artikel 64 van de ordonnantie van 20 oktober 2006¹ tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (hierna "KOW" of "kaderordonnantie water") bepaalt het volgende:

"BRUGEL is bekleed met een opdracht tot verlening van advies en expertise aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke watersector, enerzijds, en met een algemene opdracht voor toezicht en controle in het kader van zijn bevoegdheid van toezichthouder op de waterprijs met toepassing van deze ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten, anderzijds. In dat kader is Brugel belast met volgende opdrachten:

1° het geven van gemotiveerde adviezen of beslissingen in het kader van haar bevoegdheden voor toezicht op de waterprijs en het indienen van voorstellen in de gevallen zoals bepaald door huidige ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten;

2° op vraag van de Regering of van de Minister belast met het Waterbeleid, het uitvoeren van onderzoeken en studies in verband met de watersector in het kader van haar bevoegdheid van toezichthouder op de waterprijs; ..."

In die hoedanigheid heeft BRUGEL op 25 januari 2021 via e-mail van de kabinetschef van de minister die belast is met water- en energiebeleid, een verzoek ontvangen om een advies uit te brengen over de toepassingsmodaliteiten van het progressieve tarief (zie verder).

Het advies werd verwacht tegen dinsdag 2 februari 2021. Na overleg met de kabinetsadviseur die met het dossier belast is, werd overeengekomen dat het advies van BRUGEL zou mogen worden ingediend tegen 11 februari, zodat het tijdens de zitting van 9 februari kon worden bekrachtigd door de Raad van Bestuur van BRUGEL. Deze overeenkomst werd in een e-mail van BRUGEL geformaliseerd op 28 januari 2021.

¹ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2006102035&table_name=wet

2 Adviesvraag

Op 11 juni 2020 werd een ordonnantie aangenomen tot wijziging van de van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid ("KOW") om onder meer binnen de tarieven voor huishoudens discriminatie te vermijden tussen degene die over een individuele meter (onderworpen aan het progressieve tarief) beschikken en degene waarvan het verbruik collectief wordt berekend (onderworpen aan het lineaire tarief).

Deze "oplapordonnantie" bepaalde meer bepaald wat volgt:

"Art. 2. In artikel 38 van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid, laatst gewijzigd bij de ordonnantie van 16 mei 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

*1° de paragraaf 3, vierde streepje, wordt vervangen door wat volgt: "- de huishoudelijke tarifiering houdt rekening met het aantal personen waaruit het huishouden bestaat, door de hantering van progressieve tarieven in functie van het beroep dat er op de waterdiensten gedaan wordt en voor zover het volledige verbruik van het huishouden in kwestie geregistreerd wordt door middel van een geïndividualiseerde meter eigen aan het huishouden en dit onder de verantwoordelijkheid van de bij artikel 17, § 1, 3°, bedoelde wateroperator ressorteert; deze bepaling treedt in werking op een **datum die vastgesteld wordt door de Regering, die tegelijk de toepassingsmodaliteiten van deze progressieve tarifiering vaststelt, en uiterlijk op 1 januari 2022**".*

De adviesvraag vermeldt: "Om deze uitgestelde inwerkingtreding effectief te maken, dient er bijgevolg een besluit te komen of moet BRUGEL duidelijk gericht worden naar een rechtvaardige en billijke oplossing in de toepassing van de toekomstige tarieven voor huishoudens die over een collectieve meter beschikken. BRUGEL is betrokken geweest bij het uitwerken van deze "oplapordonnantie". Het ziet ernaar uit dat de tariefmethodologie die op VIVAQUA van toepassing is, wel degelijk inhoudt dat "een progressief tarief wordt toegepast voor gebruikers met een individuele teller en een huishoudelijk lineair tarief (dat kan verschillen van het niet-huishoudelijk lineair tarief) voor huishoudens die niet over een individuele teller beschikken". Bedoeling is ervoor te zorgen dat dit lineair huishoudelijk tarief niet nadelig uitvalt voor de huishoudens (en met name voor alleenstaanden en/of kansarmen)."

Uiteindelijk benadrukt Leefmilieu Brussel het commentaar van voornoemd artikel voor zover het verduidelijkingen geeft en een mogelijk oplossing aanreikt. Het artikelcommentaar ging hierover:

- *Het eerste bestaat uit de overname van artikel 38, § 3, vierde streepje, zoals laatst gewijzigd bij de ordonnantie van 16 mei 2019 tot wijziging van de KOW, maar met uitstel van de inwerkingtreding ervan in afwachting van de door de Regering te specificeren toepassingsmodaliteiten. De Regering zou met name, bijvoorbeeld, kunnen bepalen dat voor de huishoudens waarvan het totale verbruik niet door middel van een individuele meter wordt geregistreerd, geen hoger tarief mag worden toegepast dan het gemiddelde progressieve tarief, en aldus een plafond vaststellen. Indien de Regering deze bepaling niet specificeert, moet ervan uitgegaan worden dat ze door BRUGEL zal worden gespecificeerd bij de beslissing over de eerste tariefvoorstellen van de wateroperatoren. Aangezien deze tariefvoorstellen op 1 januari 2022 in werking moeten treden, wordt voorgesteld deze datum vast te stellen als uiterste datum voor de inwerkingtreding van deze bepaling. Deze aanpassing is noodzakelijk en is in overeenstemming met de bescherming van de gebruikers zoals vastgelegd in artikel 6, 13°, van de KOW. Hoewel het in de praktijk inderdaad zo is dat de progressieve tarifiering alleen zin heeft als het huishouden kennis heeft van de werkelijk verbruikte hoeveelheden, had dit vierde streepje van artikel 38, § 3, het ongewenste effect dat het bestaande lineaire tarief werd toegepast voor een aantal huishoudens die zich over het algemeen in een precare situatie bevinden, met in veel gevallen een hogere waterfactuur als gevolg.*

Onder voorbehoud van wat de Regering gemachtigd is te specificeren, kan een lineaire huishoudelijke tarifiering worden vastgesteld om aan deze situatie te verhelpen in het kader van de aanneming van het door BRUGEL goedgekeurde tariefvoorstel.

Opdat het kabinet met kennis van zaken zou kunnen beslissen, wordt aan BRUGEL een advies gevraagd over deze bepalingen.

3 Analyse en ontwikkeling

Betreffende de toepassingsmodaliteiten

Ter herinnering: de in 2020 aangebrachte wijzigingen waren bedoeld om een situatie te verhelpen die lineaire in plaats van progressieve tarifiering oplegde voor huishoudelijk verbruik dat niet met een individuele meter wordt geregistreerd. De implementatie van deze bepaling had in de meeste gevallen een verhoging van de waterfactuur tot gevolg.

Zoals reeds meermaals uiteengezet (zie met name eerste methodologie die in maart 2020 is goedgekeurd of in het raadplegingsverslag daarover), zal de discriminatie tussen collectieve en individuele meter voor huishoudens niet langer bestaan wanneer de door BRUGEL opgestelde tariefmethodologie in werking treedt. Die methodologie hanteert immers twee bakens:

- enerzijds werd een huishoudelijk lineair tarief in het leven geroepen, dat verschilt van het niet-huishoudelijk lineair tarief, en
- anderzijds is vastgelegd dat het gemiddeld progressief tarief voor een consument met een normaal verbruik in de buurt van het huishoudelijk lineair tarief moet liggen.

Zo zal het toegepaste tariefsysteem geen verschil maken voor de gemiddelde consument. Zoals in het raadplegingsverslag aangegeven, is het evenwel redelijk te stellen dat kleine verbruikers een negatieve impact zullen ondervinden terwijl de impact van de overgang naar lineaire tarifiering voor grotere verbruikers positief zal zijn.

Het is volgens BRUGEL dan ook niet noodzakelijk dat de regering het ene of andere mechanisme vastlegt of iets toevoegt. Bovendien moet worden benadrukt dat de methodologie het (eventuele) gebruik van een factor "p" invoert in de vastlegging van de tarieven. Met deze corrigerende parameter kan de gemiddelde progressieve prijs die wordt aangerekend aan een huishouden met een normaal verbruik indien nodig afgestemd worden op het huishoudelijk lineair tarief...

Aangezien BRUGEL reeds schikkingen heeft getroffen om deze situatie billijk aan te pakken, lijken nieuwe modaliteiten die in een besluit worden vastgelegd *a priori* niet meer nodig.

Betreffende de inwerkingtreding van artikel 38 van de KOW

Artikel 38 van de KOW treedt automatisch in werking op 1 januari 2022. De inwerkingtreding is evenwel gekoppeld aan de voorafgaande goedkeuring van het regeringsbesluit dat de toepassingsmodaliteiten voor de progressieve tarieven vastlegt. Twee oplossingen zijn dan ook mogelijk:

- er zou dringend (idealiter vóór half maart) een regeringsbesluit moeten komen dat zou verwijzen naar de tariefmethodologie van BRUGEL;
- bovenstaand artikel zou moeten worden gewijzigd om de verduidelijking over de toepassingsmodaliteiten (via wijziging van de ordonnantie) te schrappen;

Hoewel het juridisch riskanter is, zou afgaand op het commentaar²² bij artikel 38 van de KOW (zie hoger) gesteld kunnen worden dat de toepassingsmodaliteiten reeds vastgelegd zijn in de methode die verwijst naar de tariefmethodologie.

Van belang hierbij is dat de oplossing via een besluit (of wijziging van ordonnantie), die zou moeten uitmonden in het opleggen van nieuwe richtingen/beperkingen wat de tariefmethodologie betreft, met zich meebrengt dat het dan materieel onmogelijk is tarieven vast te leggen tegen eind 2021. De methodologieën bevinden zich immers in de validatiefase om tegen eind maart of begin april 2021 gepubliceerd te worden, zodat de operatoren tegen eind juni 2021 tariefvoorstellen kunnen indienen.

4 Conclusies

Uitgaande van de hoger vermelde elementen beschouwt Brugel dan ook niet noodzakelijk dat de regering het ene of andere mechanisme vastlegt of iets toevoegt. Bovendien, adviseert BRUGEL dat de regering in de keuzes die zij gaat maken rekening houdt met de voorzieningen die reeds in de tariefmethodologie vastgelegd zijn.

* *

*

²² Parlementair document A-173/1: <http://weblex.irisnet.be/data/crb/doc/2019-20/138992/images.pdf>